

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

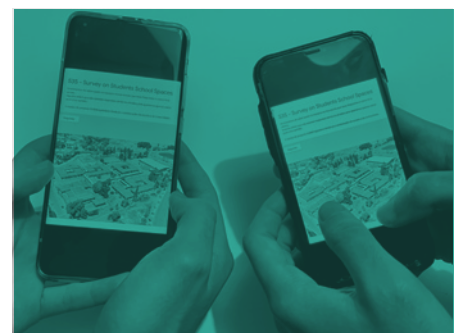
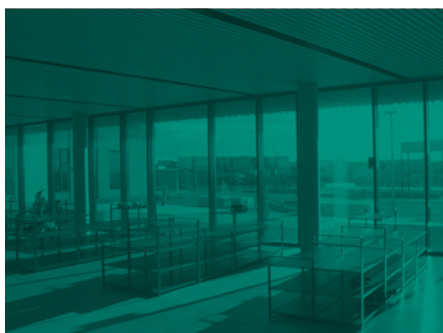
CoReD

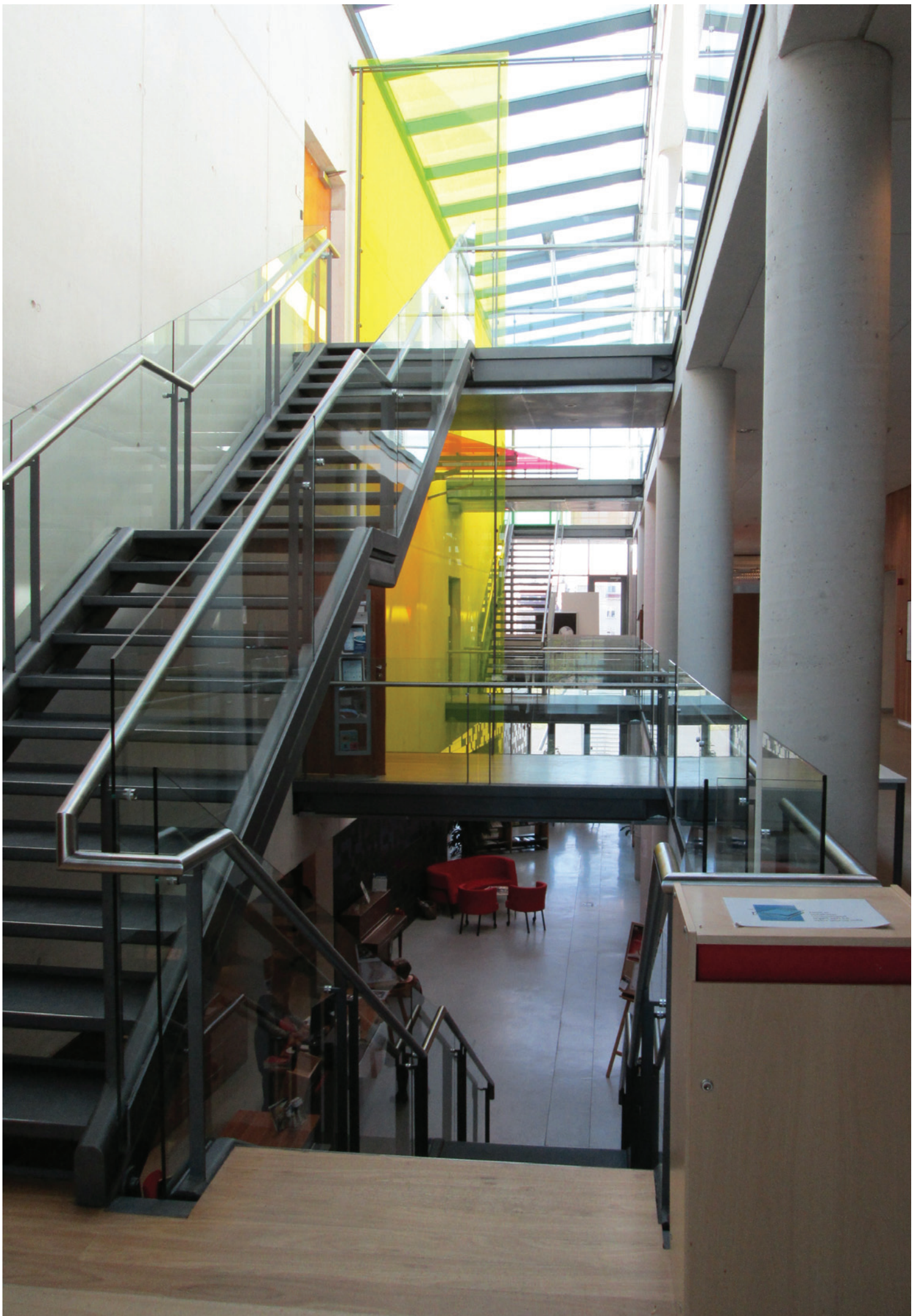

Collaborative
Redesign
with schools

CoReD Principle 1:

At begynde hvor folk er (mentalt og fysisk)

Rummet har en betydning for undervisningen

Fysiske rum og materielle ressourcer - både de rammer du har, og måden de er organiseret på - gør en væsentlig forskel for undervisning og læring. Forskning fra mange forskellige lande og fra flere uddannelsesmiljøer har igennem det seneste halve århundrede påvist det fysiske læringsmiljøes betydning (Higgins et al., 2004; Byers et al., 2018) og opfordrer bestillere og brugere af uddannelsesinfrastruktur til at forsøge at forbedre præmisserne for og ressourcerne til udviklingen af læringsmiljøer (Blackmore et al., 2011; Duthilleul et al., 2021).

Intet læringsmiljø, hvor 'innovativt' det end er, er en magisk løsning. Som man oplevede med udviklingen inden for IT i slutningen af det 20. århundrede (Cuban, 2001), er det begrænset, hvor langt udstyr og inventar i sig selv kan få lærere og elever til at rykke sig. På tværs af alle typer pædagogiske ressourcer, både fysiske og digitale, er nøglen til succes, at der er et match mellem det du har, og det du vil (og er i stand til at gøre) med det. Vigtigheden af dette forhold mellem design og brug er budskabet fra adskillige forsøg med innovativt skoledesign i fortiden (såsom 'åben-plan' skoler i 1960'erne og 70'erne) og nutiden (innovative læringsmiljøer i Australien og New Zealand; byggeri til personlig læring i Island; skoler til den nye grundlæggende læseplan i Finland).

For at afstemme design og brug af uddannelsesmiljøer med hinanden kan vi trække på nøgleideer udviklet gennem samskabende design, der desuden stemmer overens med viden om forudsætningerne for uddannelsesmæssige forandringer: **at mennesker bliver nødt til at samarbejde**. Samarbejde er centralt for at udvikle fælles forståelser af pædagogiske værdier og mål; for de processer og aktiviteter, der er nødvendige for at opnå disse; og i valg og organisering af de fysiske rum og ressourcer, som disse aktiviteter kræver.

Samarbejdsprocesser vil være forskellige fra gang til gang, og der er mange lokale beslutninger, der skal træffes: Hvem skal indgå i samarbejdet (skoleelever, lærere, øvrigt skolepersonale, skoleledere, kommunale beslutningstagere)? Hvornår skal forskellige grupper eller deres repræsentanter inddrages? Hvilken finansiering (hvis nogen) er tilgængelig til at ændre lokalerne? Hvad er tidsplanen for forandringsprocessen?

Der er dog nogle ligheder på tværs af de samskabende processer. Samarbejde tager tid, og det kan være svært at vide, hvordan man griber diskussioner om skolerummet an med folk, der ser det fra brugernes perspektiv frem for som planlæggere eller designere. Det er her CoReD-redskaberne kommer ind, idet de, som vist i vores guide, dækker de fire grundlæggende principper for at facilitere et succesfuldt samarbejde om skolerummet (Woolner, 2018).

Samarbejde er centralt for at udvikle fælles forståelser af pædagogiske værdier og mål

Denne guide skal hjælpe dig med at...

1. **Begynde hvor folk er (mentalt og fysisk);**
2. Forstå sammenfletningen af læringsrummets fysiske, organisatoriske og sociale aspekter;
3. Facilitere udforskningen af ideer og muligheder;
4. Værdsætte den komplekse, langvarige proces, som en forandring er.

At begynde hvor folk er (mentalt og fysisk);

Skolens brugere kender deres lokaler, men har deres subjektive erfaringer med dem. Disse er påvirket af deres roller i skolen (lærer vs. ledelse vs. elev vs. teknisk personale) samt deres individuelle præferencer. Der er mange underliggende, men uartikulerede, værdier og antagelser fra det enkelte menneske, skolen og omgivelserne, som gør sig gældende. Endvidere er der selve det fysiske rum og den bredere kontekst, det eksisterer indenfor – elevrummet i skolens lokaler; skolen i nabolaget; lokalområdet i landet. Disse positioner har implikationer ud over rummet, måske herunder økonomiske implikationer, forhold til beslutningstagning og politiske konnotationer.

Ifølge dette første samarbejdsprincip er erkendelsen af udgangspunktets kompleksitet en forudsætning for enhver forandring. Derudover handler det om at opbygge en fælles forståelse af udgangspunktet for at der kan lægges realistiske, men ambitiøse planer.

Aktiviteterne, som foreslås under dette princip, og casestudierne af CoReD-redskaberne, der eksemplificerer dem i brug, er alle forankret i skolefællesskaber og deres fysiske rum, og det de ønsker at foretage sig der. Alle eksemplerne viser, hvordan de involverede forsøger at opbygge en fælles forståelse til at understøtte udviklingen af forandringsidéer.

Hvilke redskaber virker bedst til at adressere P1...?

	UK tool: Diamond Ranking	DK tool: Læringsrummets historier (SES)	SW tool: Pædagogisk gåtur	ISL tool: Evaluerings-redskab til Skoleudvikling (SDET)	PT tool: Elevernes læringsrum (S3S)	IT tool: Kartografisk observation
1. Begynd hvor folk er (mental og fysisk)	✓✓	✓	✓			✓
2. Forstå sammenfletningen af læringsrummets fysiske, organisatoriske og sociale aspekter			✓✓	✓	✓✓	✓
3. Facilitere udforskningen af ideer og muligheder	✓	✓✓			✓	
4. Værdsætte den komplekse, langvarige proces, som en forandring er				✓✓	✓	✓✓

dette redskab er særligt velegnet til skolefællesskaber, der fokuserer på dette princip i lyset af, hvor de er med deres særlige forandringsproces med design, udvikling og evaluering.

dette redskab kan også være nyttigt for skolefællesskaber, der fokuserer på dette princip.

Hvordan kan redskaberne bruges?

Diamond Ranking

<https://www.ncl.ac.uk/cored/tools/diamond-ranking/> er et meget ligetil redskab at bruge til at igangsætte samtaler om skolens rum. Den indledende aktivitet, hvor deltagerne rangerer ni billeder af undervisningsrum, kan udføres med fotos af egen skole eller af andre omgivelser, i henhold til de kriterier, der er valgt for at passe til det pågældende projekt (f.eks. 'Hvor forandring er mest nødvendig'; 'Et godt sted for læring'). Det er enkelt at gennemføre for voksne, uanset deres interesser, og børn i alle aldre. Men det vil også kunne bruges til at skabe en sofistikeret diskussion blandt fagfolk om fordele og ulemper ved deres egne omgivelser og mere generelt i forhold til hvad et godt uddannelsesmiljø er. På CoReDs Diamond Ranking webside kan man finde billedbiblioteker med billeder af skolerum.

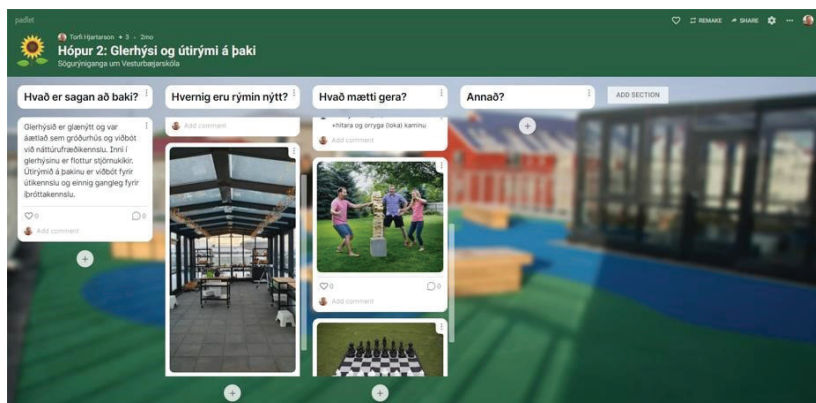
Læringsrummets historier (SES)

<https://www.ncl.ac.uk/cored/tools/ses/>

er ligeledes en meget struktureret aktivitet med detaljerede arbejdsark (tilgængelige på hjemmesiden). SES involverer bogstaveligt talt deltagerne 'der hvor de er (fysisk)', når de opsøger interessante, vigtige eller oversete steder på deres skoler. I grupper skabes fortællinger om, hvordan rummet bruges i nuet, hvordan det kunne have været brugt i fortiden, og hvordan det kan bruges i fremtiden. Historierne fra fortiden kan trække på enhver historisk viden, som deltagerne måtte have, men redskabet tilbyder samtidig mulighed for ren historiefortælling, hvorved man undgår, at nogen føler sig utrygge eller utilstrækkelige – så alle begynder faktisk der, hvor de er mentalt. Grupper bestående af skolepersonale og/eller elever kan bruge redskabet, og sammensatte grupper er særligt frugtbare for skabelsen af en bredere forståelse. Det er nødvendigt med en facilitator til at samle ideerne. Online platforme som Padlet kan understøtte denne proces.

Andre CoReD-redskaber er også velegnede til at hjælpe undervisere med at begynde at tænke rumligt over deres praksis ved at undersøge dele af deres nuværende uddannelsesmiljø, og hvordan det bruges.

Kartografisk observation <https://www.ncl.ac.uk/cored/tools/cartographic-observation/> involverer kortlægning af elever og læreres brug af et specifikt læringsrum. Pædagogisk gåtur <https://www.ncl.ac.uk/cored/tools/walk-through/> involverer små grupper, der besøger en række steder på tværs af skolen, hvor der afholdes diskussioner om de rumlige begrænsninger og muligheder.

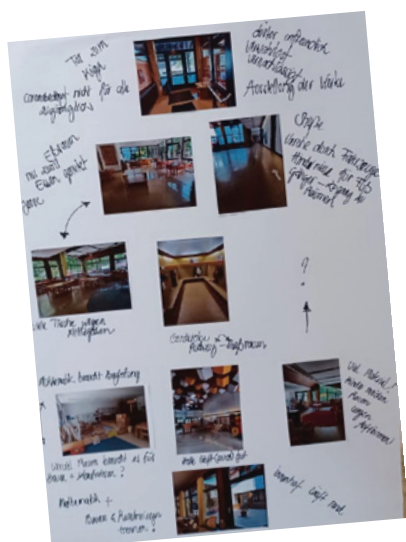

Hvert redskab har sin egen webside, hvor du kan finde detaljerede instruktioner og andre ressourcer på alle CoReDs partnersprog.

Case-eksempler fra CoReD-projektet

Diamond Ranking i en italiensk børnehave, hvor renovering er planlagt

I bjergområdet Südtirol (Alto Adige) har rum- og rumdesign i børnehavedistriktet Brixen længe været forbundet med pædagogisk arbejde. Det at tænke på indretning og brug af rummet støttes aktivt af børnehavedistriktets ledelse, og et renoveringsprogram er i gang. Diamond Ranking blev af praktikere i en række børnehaver brugt i den tidlige planlægningsfase til at muliggøre diskussioner om, hvordan de eksisterende faciliteter fungerede og til at prioritere områder til renovering.

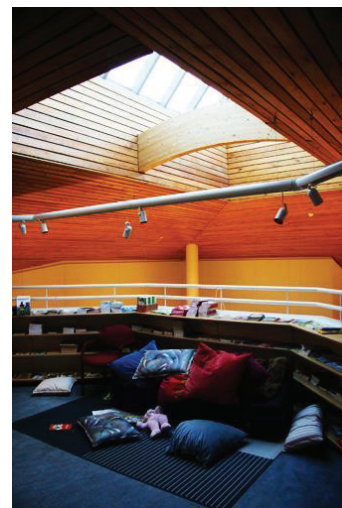
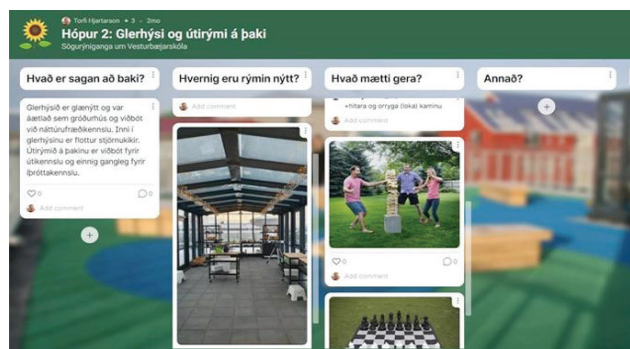

Elleve personer i en børnehave brugte Diamond Ranking til at reflektere over deres lokaler, bygget i 1976, og som nu var indstillet til renovering. De brugte to sæt med ni fotografier af børnehavens indvendige og udvendige rum og rangerede dem efter, hvor der var mest behov for forandring. Rangeringen af billederne og den efterfølgende diskussion gjorde det muligt for personalet at se på velkendte steder på ny og fra et eksternt perspektiv. Selvom de kommenterede, at dette nogle gange var ubehageligt, da de ikke så så børnevenlige og imødekommende ud, som de havde håbet, gjorde processen dem i stand til at nå til enighed om prioriteringer. De samlede sig om et presserende behov for at ændre indgangen. Indvendige og udvendige billeder af indgangen toppede begge diamanter, idet der udenfor indgangen var et stort overdækket område, som ikke blev brugt, og inde i indgangen var der mørkt og uindbydende. Disse vurderinger og prioriteringer blev videregivet til distriktet og kommer til at påvirke det planlagte renoveringsarbejde.

Læringsrummets historier (SES) i den nyligt opførte udvidelse til Vesturbæjarskóli, Reykjavík, Island

Skolen har en sammensat historie, idet skolen blev etableret i 1958, men flyttede til en ny bygning i 1988. Skolens lokaler er siden blevet ændret på forskellige måder, senest med en tilbygning.

I dag rummer skolen cirka 400 elever fra 6 til 13 år. De tre områder, der blev valgt til SES, lå i eller i tilknytning til den nye udvidelse, men var samtidig rum, som skolelederen mente var underudnyttede eller ikke blev brugt i deres fulde omfang. Et almindeligt personalemøde efter skoletid blev dedikeret til SES-aktiviteterne og 18 lærere deltog.

En kort onlineundersøgelse af medarbejdernes synspunkter gennemført før SES-aktiviteterne viste, at lærerne hovedsagelig var tilfredse med skolens lokaler, politikker og praksis. Det fungerede også som en orienterende aktivitet i begyndelsen af sessionen og var med til at antænde interessen for aftenens aktiviteter. Fem fokusgrupper gennemgik historiske, aktuelle og mulige anvendelser af de tre udvalgte rum, som var et drivhus på taget, åbne gangarealer delt af fire klasseværelser og usædvanlige altanrum i det åbne bibliotek fra 1988. Deltagerne bragte forskellig baggrundsviden og erfaringer ind i deres diskussioner af disse rum, hvilket satte dem i stand til at generere nye anvendelsesideer. Det viste sig at være praktisk at bruge digitale vægge eller 'padlets', hvilket gjorde det muligt for lærerne at dele ideer, billeder og links.

Pædagogisk gåtur i planlægningen af en ombygning i Hudiksvall, Sverige

Denne gymnasieskole blev bygget i 1910 og huser i dag cirka 350 elever i alderen 12-16 år. En tilbygning blev bygget i 1964, men ellers har der ikke været mange ombygninger. Der er nu planlagt en renovering, og redskabet blev brugt til at vurdere de pædagogiske kvaliteter i de eksisterende faciliteter. Hensigten var, at de ideer, der genereres, skal informere beslutninger om de fremtidige ændringer for at øge sammenhæng mellem pædagogisk praksis, organisatoriske faktorer og det fysiske læringsrum.

En pædagogisk gåtur blev gennemført med fire medarbejdere (tre lærere og en souschef), der besøgte klasseværelser og korridorrum beregnet til handicappede og ordinære elever. Interessant nok, selvom klasseværelserne blev mere positivt evalueret af lærerne, var de i stand til at foreslå flere aktiviteter, der kunne foregå i korridorerne, herunder læringsaktiviteter såsom udstillinger og gruppearbejde. At begynde, hvor de var, men samtidig bidrage til samarbejdsdiskussioner centreret om rummene, gjorde det således muligt for lærerne at forestille sig yderligere anvendelser af disse rum, hvilket får indflydelse på ombygningen fremadrettet. En central beslutning, der er truffet på skolen, er at gennemføre gåture med alle lærerne inden arbejdet med bygningen planlægges endeligt.

Yderligere information – kan downloades gratis

For mere information om at tilpasse design og brug, brugerinddragende skoledesign og eksempler fra Sverige: <https://doi.org/10.3390/buildings11080345> (Frelin, A.; Grannäs, J. Designing and Building Robust Innovative Learning Environments. *Buildings*, 2021, 11, 345)

Dyk ned i denne afhandling for diskussioner om forholdet mellem skoledesign og pædagogisk praksis – samt eksempler på samskabende design i danske skolerum:

<https://adk.elsevierpure.com/en/publications/unlocking-learning-spaces-an-examination-of-the-interplay-between> (Bøjer, B. (2019). Unlocking Learning Spaces: An examination of the interplay between the design of learning spaces and pedagogical practices)

Referencer – weblinks til universelt tilgængelige materialer

Blackmore, J., Bateman, D., Loughlin, J., O'Mara, J., & Aranda, G. (2011). Research into the connection between built learning spaces and student outcomes. Melbourne: Education Policy and Research Division, Department of Education and Early Childhood Development. <https://www.education.vic.gov.au/Documents/about/programs/infrastructure/blackmorelearningspaces.pdf>

Byers, T., Mahat, M., Liu, K., Knock, A., & Imms, W. (2018). A Systematic Review of the Effects of Learning Environments on Student Learning Outcomes, The University of Melbourne Technical Report 4/2018. Retrieved from: <http://www.ilet.com.au/publications/reports/>

Cuban, L. (2001) Oversold and underused: computers in the classroom Cambridge, Mass: Harvard University Press.

Duthilleul Y, Woolner P, & Whelan A. (2021) Constructing Education: An Opportunity Not to Be Missed. Paris: Council of Europe Development Bank, Thematic Reviews Series. https://coebank.org/media/documents/Constructing_Education.pdf

Higgins, S., Hall, E., Wall, K. Woolner, P. & McCaughey, C. (2005). The Impact of School Environments: A Literature Review. London: Design Council.

Woolner, P. (2018) Collaborative Re-design: Working with School Communities to Understand and Improve their Learning Environments. In: Ellis, RA; Goodyear, P, ed. Spaces of teaching and learning: Integrating perspectives on research and practice. Singapore: Springer.

Denne vejledning er en del af det sæt af ressourcer, der er udviklet af Collaborative ReDesign with Schools - CoReD - projektet finansieret af Erasmus+-programmet i Den Europæiske Union

Startdato: 01-10-2019

Slutdato: 30-09-2022

Projektreference: 2019-1-UK01-KA201-061954

